

Stichting Katholiek Onderwijs Losser Overdinkel

Protocol School Ouders & Gezag

Status:

Concept herziening 07-06-2024

Besproken in DB: 08-10-2024 en 05-11-2024

Instemming GMR: 02-12-2024

Vaststelling bestuur: 13-12-2024

Inleiding

Dit protocol is bedoeld als handreiking voor ouders en leerkrachten in het omgaan met de gevolgen van een (echt)scheidingssituatie.

Binnen SKOLO hanteren wij het uitgangspunt: Het welzijn van het kind staat voor school altijd voorop.

Er kunnen echter situaties ontstaan waarin ouders het niet eens zijn met hetgeen de school in het belang van het kind acht. In die gevallen zal de individuele leerkracht en/of de schooldirectie proberen om dit in goed overleg met de ouders op te lossen. De school zal in alle redelijkheid alles proberen te doen om te voorkomen dat zij in een conflict tussen ouders betrokken wordt. Van belang is dat ouders er in eerste instantie samen uitkomen en de zaken in het belang van hun kind goed regelen.

Een (echt)scheiding bespreekbaar maken is de eerste stap om het belang van het kind veilig te stellen. De schoolorganisatie gaat ervan uit dat er een goede samenwerking is en blijft tussen ouders, kind en de school. De schoolorganisatie behartigt de belangen van het kind op het gebied van ontwikkeling en leerprestaties, zonder zich te mengen in de daadwerkelijke situatie tussen de scheidende ouders. De school heeft een zelfstandige informatieplicht ten opzichte van de beide ouders van het kind. In dit protocol wordt beschreven wie voor de wet ouder van een kind is, hoe de school omgaat met de informatievoorziening aan niet-samenwonende ouders en een aantal te hanteren richtlijnen voor de school en niet-samenwonende ouders.

Uitleg juridisch ouderschap en gezag

Bron: [ouderschapswijzer-2023_v0300.pdf \(enjeugd.nl\)](#)

Het (juridisch) ouderschap

De wet maakt onderscheid tussen biologisch - en juridisch ouderschap en ouder(s) met gezag. Deze ouders hebben verschillende rechten en plichten (zie tekstkolommen rechts). Als de wet spreekt over 'de ouder' dan wordt daarmee de juridische ouder bedoeld en als wordt gesproken over de 'wettelijke vertegenwoordiger' dan is/zijn dit de juridische ouder(s) met gezag (of voogd). Een kind kan maximaal twee juridische ouders hebben.

Juridische moeder is de vrouw:

1. Uit wie het kind is geboren;
2. Die op het tijdstip van de geboorte van het kind is gehuwd of door een geregistreerd partnerschap (gp) is verbonden met de vrouw uit wie het kind is geboren en indien sprake is van een anonieme donor met verklaring van de Stichting donorgegevens;
3. Die het kind heeft erkend;
4. Wier ouderschap gerechtelijk is vastgesteld of;
5. Die het kind heeft geadopteerd.

Juridische vader is de man:

1. Die met moeder gehuwd is of geregistreerd partnerschap heeft op het moment van geboorte kind;
2. Die het kind heeft erkend (kan ook door een man die niet de biologische vader is);
3. Van wie het biologisch ouderschap op verzoek van moeder of kind door de rechter is vastgesteld of;
4. Die het kind heeft geadopteerd.

Ongedaan maken juridisch ouderschap

Juridisch ouderschap ontstaan door erkenning of door huwelijk/geregisterd partner kan door de rechter ongedaan worden gemaakt als man of vrouw niet de biologische ouder is. Juridisch ouderschap ontstaan door adoptie kan worden beëindigd als de adoptie op verzoek van de geadopteerde door de rechter wordt herroepen.

Ouderlijk gezag

Kinderen staan tot zij 18 jaar oud zijn onder gezag. Indien het gezag door de ouder(s) wordt uitgeoefend spreekt men over ouderlijk gezag. Indien het gezag door een derde wordt uitgeoefend spreekt men over voogdij. Ouderlijk gezag of voogdij kan alleen of gezamenlijk worden uitgeoefend. Daarnaast kan het gezag door een ouder met diens partner worden uitgeoefend (ook wel partnergezag genoemd).

Regelen ouderlijk gezag

Als een ouder niet automatisch het ouderlijk gezag heeft, kan dit bij de rechtbank verzocht worden. Rechterlijke beslissingen c.q. aantekeningen van gezamenlijk gezag staan vermeld in het Centraal Gezagsregister.

Inhoud ouderlijk gezag

Volgens de wet heeft het gezag betrekking op de persoon van het kind, het bewind over zijn vermogen en vertegenwoordiging in burgerlijke zaken (wettelijke vertegenwoordiger). Het geeft de ouder de plicht en het recht zijn minderjarige kind te verzorgen en op te voeden. Het ouderlijk gezag omvat verder de verplichting om de ontwikkeling van de banden van zijn kind met de andere ouder te bevorderen en het verbod om in de opvoeding en verzorging het kind lichamelijk of geestelijk te mishandelen of te vernederen.

Einde ouderlijk gezag

Door overlijden van de ouder of als de rechter dat beslist eindigt het ouderlijk gezag. Let op: deze ouder blijft nog wel de juridische ouder van het kind!

Onbevoegd uitoefenen ouderlijk gezag

Onbevoegd uitoefenen ouderlijk gezag zijn minderjarigen, degene die onder curatele is gesteld of van wie de geestesvermogens zodanig gestoord zijn, dat hij/zij niet in staat is het gezag uit te oefenen. De minderjarige moeder van 16 jaar of ouder, kan het ouderlijk gezag uitoefenen als zij door de rechter meerderjarig is verklaard.

Wie is de (juridisch) ouder en wie heeft het ouderlijk gezag?

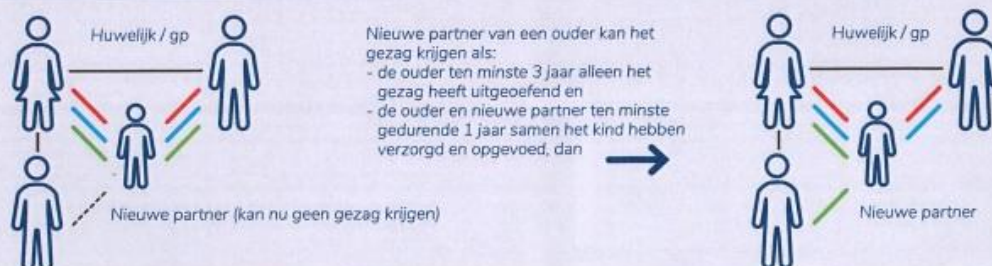
Huwelijk + geregistreerd partnerschap echtscheiding tussen man en vrouw: positie ouders gelijk

Ongehuwd en geen geregistreerd partnerschap: erkenning vanaf 1-1-2023 dan ook gezag (tenzij...)

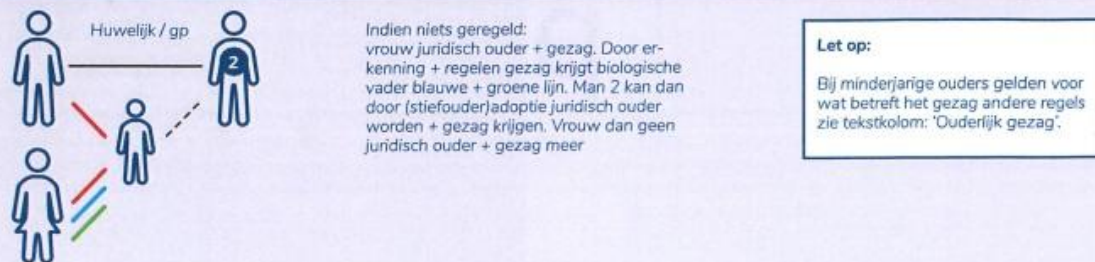
Nieuwe partner van de moeder of vader

Huwelijk of geregistreerd partnerschap gelijk geslacht vrouw

Huwelijk of geregistreerd partnerschap gelijk geslacht man

Hieronder worden de rode, blauwe en groene lijn in bovenstaande afbeelding geduid. De kleur van het kopje correspondeert met de kleur van de lijn.

Biologische ouder, die niet tevens ook de juridische ouder is, zie kolom 'het (juridisch) ouderschap')

- Omgang kind: eerst aantonen dat er sprake is van family life dan pas ontstaat recht op en plicht tot omgang met het kind;
- Heeft geen recht op informatie over het kind;
- Kan geen ouderlijk gezag uitoefenen, daarvoor is vereist dat eerst juridisch ouderschap ontstaat;

Juridische ouder

- Recht op en plicht tot omgang met kind, tenzij het recht op omgang door de rechter wordt ontzegd;
- Recht om te worden geïnformeerd en geconsulteerd door de ouder met gezag over belangrijke feiten en omstandigheden ten aanzien van de verzorging en opvoeding van het kind;
- Recht op informatie van de professional over belangrijke feiten en omstandigheden ten aanzien van de verzorging en opvoeding van het kind. De juridische ouder moet hier wel zelf om verzoeken en het recht op informatie gaat niet zover dat het dossier mag worden ingezien. Informatieverstrekking kan worden geweigerd als het niet in het belang van het kind is of als de informatie ook niet aan de ouder met gezag wordt gegeven;
- Het juridische ouderschap geeft toegang tot het uitoefenen van het ouderlijk gezag;

Juridische ouder met gezag

- Recht om kind (mede) op te voeden en te verzorgen. Dit recht kan de ouder niet worden ontzegd door de rechter, wel kan het recht worden opgeschort voor een bepaalde periode;
- Is bevoegd beslissingen te nemen over bijvoorbeeld waar het kind woont en naar welke school het gaat;
- • Recht op inzage in dossier van kind jonger dan 16 jaar;
- Is wettelijk vertegenwoordiger van het kind (moet toestemming geven voor o.a. medische behandeling, paspoort of kan namens kind procederen in civiele procedures);

Bij gezamenlijk ouderlijk gezag

- Uitgangspunt is dat gezamenlijk gezag na echtscheiding, verbreking relatie of einde gp doorloopt;
- Bij gezamenlijk gezag moet bij beëindiging relatie een ouderschapsplan worden opgesteld en afspraken worden gemaakt over de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken.
- Als instemming wettelijke vertegenwoordiger van het kind nodig is, dan is in beginsel de instemming van beide ouders nodig. Bij medische behandeling c.q. hulpverlening die niet in grijpend, niet noodzakelijk of ongebruikelijk is, kan instemming van één van de ouders voldoende zijn, tenzij er aanwijzingen zijn dat ouders geen overeenstemming hebben. Dan behandelen kind mogelijk als dat noodzakelijk is. Wel van belang is om altijd naar gezagssituatie te informeren.

Het protocol bij scheiding van ouders

1. Informatievoorziening aan gescheiden ouders

Alle ouders hebben in principe recht op informatie over hun kind op school. Dit geldt ook voor ouders die gescheiden zijn (bij echtscheiding volgens artikel 251, boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, hierna BW). In dat geval hebben beide ouders evenveel recht op informatie en is de school gehouden de niet verzorgende ouder op eigen initiatief informatie te verstrekken over zaken die het kind en de school betreffen.

2. De niet met het gezag belaste ouder

Indien bij (echt)scheiding is bepaald dat één van de ouders met het gezag is belast en de ander niet, dan wordt voor wat betreft de omvang van de te verstrekken informatie onderscheid gemaakt tussen deze ouders.

Volgens artikel 1:377b BW is de ouder die belast is met het ouderlijk gezag verplicht om de andere ouder (niet belast met ouderlijk gezag) op de hoogte te houden van gewichtige aangelegenheden die het kind betreffen. Dit betekent dat ook schoolresultaten in beginsel via de met het gezag belaste ouder verstrekt moeten worden aan de andere ouder. Als de communicatie tussen ouders stopt is er een probleem. Hiervoor biedt artikel 1:377c BW een oplossing: de niet met het gezag belaste ouder wordt desgevraagd door derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, daarvan op de hoogte gesteld, tenzij die derde de informatie niet op gelijke wijze zou verschaffen aan degene die met het gezag over het kind is belast dan wel bij wie het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, of het belang van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzet.

Concreet betekent dit dat de school de informatie niet uit zichzelf hoeft te verschaffen maar alleen indien daar om wordt gevraagd door de niet met het gezag belaste ouder. De school dient alleen informatie te verstrekken dat betrekking heeft op de schoolvorderingen en eventueel sociaalpedagogische ontwikkelingen en dit zal nooit meer zijn dan aan de gezaghebbende ouder wordt verstrekt. De school maakt een eigen afweging of het in het belang van het kind is dat, en zo ja welke, informatie wordt verstrekt.

De school is niet verplicht informatie over een leerling aan derden (zoals nieuwe partners) te verstrekken. Dat betekent dat deze derden geen recht hebben op informatie over het kind waarvan de ouders niet meer bij elkaar zijn. Ouders mogen wel derden meenemen naar een gesprek, mits dit in het belang is van het kind. Daarbij moet de school nadrukkelijk rekening houden met het recht op privacy van het kind.

3. Ouderschapsplan en Vragenlijst

Indien sprake is van echtscheiding, einde geregistreerd partnerschap of scheiding van tafel en bed zijn ouders verplicht afspraken vast te leggen in een ouderschapsplan. De school kan ouders vragen naar dit ouderschapsplan en dit vastleggen in het leerlingendossier. Indien ouders dit niet willen laten opnemen in het leerlingendossier of de school voorkeur heeft voor inzage in een praktische afsprakenlijst, dan kan de vragenlijst (bijlage bij dit protocol) ingevuld worden. Deze vragenlijst is eveneens van toepassing indien ouders niet samenwonen. Aan de hand van de vragenlijst bepaalt de school hoe informatie over het kind verstrekt kan worden en kunnen misverstanden (zoals bijvoorbeeld het meenemen van het kind, tegen de gemaakte afspraken of rechterlijke uitspraken in) voorkomen worden.

Het is dus belangrijk tijdig te melden dat er sprake is van een situatie waarin de ouders niet (meer) samenwonen. Indien gebruik wordt gemaakt van de vragenlijst zal jaarlijks aan deze ouders gevraagd worden of er wijzigingen zijn in deze omstandigheden.

Na ontvangst van de ingevulde vragenlijst zal een mail gestuurd worden naar degene die de vragenlijst hebben ingevuld. Daarin zullen de afspraken kort vermeld staan. De ingevulde vragenlijst wordt digitaal opgeslagen in het dossier van het kind.

4. Inschrijving school

Het verzoek tot inschrijving van het kind dient in principe door beide met gezag belaste ouders ondertekend te worden. De wet biedt de mogelijkheid dat de school ervan uit mag gaan dat elke beslissing genomen door een ouder gebeurt met toestemming van de andere ouder. Als een ouder het kind komt inschrijven op school, en de school is niet bekend dat er conflicten bestaan tussen ouders over deze inschrijving, dan mag de school het kind rechtsgeldig inschrijven, ook indien de andere ouder achteraf laat weten niet akkoord te zijn met de inschrijving. De inschrijving blijft rechtsgeldig totdat een rechterlijke uitspraak anders beslist. Indien er een vermoeden is omtrent onenigheid tussen de ouders, dan dient van beide ouders toestemming te worden gevraagd over de inschrijving.

5. Ouderavonden en andere informatie

In principe nodigt de school de met het gezag belaste ouder(s) (gezamenlijk) uit voor informatieavonden en gesprekken over het kind (zoals bijvoorbeeld de 10-minuten-gesprekken). Deze zijn in eerste instantie bedoeld voor de met het gezag belaste ouders en niet voor anderen, zoals nieuwe partners. Aan het begin van het schooljaar wordt aan de met het gezag belaste ouders de schoolgids en de kalender verstrekt. Het rapport en andere kind-specifieke informatie wordt eveneens aan de met het gezag belaste ouders verstrekt.

Met betrekking tot het rapport hebben we de onderstaande werkwijze:
Het kind heeft een rapport-map. Deze map geven we met het kind mee. Daarbij gaan we ervan uit dat de informatie onderling wordt doorgegeven. Indien er twee met gezag belaste ouders zijn, dan kunnen we de informatie op verzoek via een mail in een scan versturen. Informatie over schoolse zaken wordt via mail naar de met het gezag belaste ouders gestuurd.

6. Correspondentie

Correspondentie zal in principe gericht zijn aan beide met het gezag belaste ouders en dus niet slechts aan de ouder bij wie het kind volgens de Gemeentelijke Basis Administratie staat ingeschreven of volgens de door de ouder verstrekte gegevens.

We gaan er vanuit dat beide ouders de informatie die bijvoorbeeld met een briefje wordt meegegeven onderling aan elkaar doorgeven. Dit komt weinig voor en betreft vaak praktische informatie over dagelijkse zaken.

7. Onderlinge problemen tussen ouders

De school is primair gericht op onderwijs, waarbij onder meer veiligheid en rust van het kind gewaarborgd dienen te worden. Om die reden is het niet toegestaan dat ouders hun onderlinge relationele problemen of conflicten op school of via school beslechten. De school zal alles doen om te voorkomen dat zij in een conflict tussen ouders betrokken wordt.

8. Onpartijdigheid

De school heeft primair het belang van het kind voor ogen en is onpartijdig ten aanzien van problematiek die met de scheiding van de ouders te maken heeft. Informatie over het kind zal niet aan anderen dan aan ouders worden verstrekt. Uitzonderingen op die regel gelden onder andere voor instanties zoals het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en de schoolarts.

9. Wijziging geslachtsnaam

Het komt soms voor dat een ouder ten gevolge van een (echt)scheiding een andere achternaam (geslachtsnaam) van het kind opgeeft aan school. Bijvoorbeeld de meisjesnaam van de moeder of die van een nieuwe partner. Dat is echter niet toegestaan. De met het

gezag belaste ouder dient een bewijs van de juiste geslachtsnaam aan de school te overleggen. De school schrijft het kind alleen in onder een andere naam dan de officiële, indien beide ouders het daarover eens zijn, of na een rechterlijke uitspraak over de geslachtsnaamwijziging.

10. Verantwoordelijkheid ouders

De ouders van het kind zijn verantwoordelijk voor het doorgeven van wijzigingen in de gezinssituatie en/of de situatie rondom het gezag. Ook voor het aanvragen van verlof dienen de ouders elkaar te informeren.

Bijlage 1: Recht op informatie

Welke ouder heeft recht op welke informatie?

	Voor wie	Alle informatie	Beperkte informatie
A	Ouders die met elkaar getrouwd zijn, voor beide ouders geldt	X	
B	Ouders die gescheiden zijn, voor beide ouders geldt	X (Geen informatie die mogelijk gebruikt kan worden ten koste van de andere ouder)	
C	Ouders die hun partnerschap hebben laten registreren	X	
D	Ouders die niet met elkaar zijn getrouwd, maar via inschrijving in het centraal gezagsregister gezamenlijk gezag uitoefenen	X	
E	Ouder die niet met het gezag is belast	Geen inzage in dossier	X (Volgens artikel 1:377c BW)
F	In geval van samenwonen: vader heeft het kind erkend, niet ingeschreven in het gezagsregister -> voor vader geldt:	Geen inzage in dossier	X (Volgens artikel 1:377c BW)
G	In geval van samenwonen: vader heeft het kind erkend en ingeschreven in het gezagsregister -> voor vader en moeder geldt	X	
H	Stel heeft samengewoond, nu uit elkaar, het kind is erkend, maar niet ingeschreven in het gezagsregister -> voor vader geldt	Geen inzage in dossier	X (Volgens artikel 1:377c BW)
I	Ouders beiden uit ouderlijk gezag ontheven of ontzet, voor vader en moeder geldt		X (Volgens artikel 1:377c BW)
J	Voogd	X	
K	Biologische vader die zijn kind niet heeft erkend	GEEN INFORMATIE	GEEN INFORMATIE
L	Grootouders die de verzorging van het kind op zich nemen omdat de ouders spoorloos zijn	GEEN INFORMATIE	GEEN INFORMATIE

Bij twijfel of behoefte aan meer informatie over de informatieplicht:
raadpleeg de website van de Commissie Onderwijsgeschillen over dit thema
(<https://onderwijsgeschillen.nl/thema/informatievertrekking-aan-gescheiden-ouders>)

Bijlage 2

Vragenlijst voor niet-samenwonende ouders ten behoeve van de school

Deze vragenlijst is onderdeel van het protocol School Ouders en Gezag. Niet-samenwonende ouders worden verzocht deze lijst in te vullen en beiden te ondertekenen. Hiervoor hebben we onderstaande werkwijze vastgesteld:

Indien één van ouders met het gezag is belast, vult deze als eerste de lijst in, ondertekent deze en levert deze in. Daarna wordt de lijst via mail doorgestuurd naar de niet met gezag belaste ouder. Deze print de lijst uit, ondertekent indien akkoord en levert deze binnen twee weken in bij de directie.

Indien beide ouders met het gezag zijn belast, wordt de lijst als eerste ingevuld door de moeder. Zij vult in, ondertekent deze en levert deze in. Daarna wordt de lijst via mail doorgestuurd naar de vader. Deze print de lijst uit, ondertekent indien akkoord en levert deze binnen twee weken in bij de directie.

Naam:
Ik ben de moeder/vader van:
(Voor- en achternaam van het kind/de kinderen):

Adres -----

Telefoon -----

Mailadres -----

Naam:
Ik ben de moeder/vader van:
(Voor- en achternaam van het kind/de kinderen):

Adres -----

Telefoon -----

Mailadres -----

Vraag 1. Het **gezag** over ons kind/onze kinderen is als volgt geregeld:

- ☐ Het gezag berust bij beide ouders gezamenlijk
- ☐ Alleen de moeder heeft het gezag
- ☐ Alleen de vader heeft het gezag
- ☐ Anders, namelijk.....

De rechter kan bepalen (de ouders kunnen dat ook onderling bepalen) bij wie van de ouders 'de gewone verblijfplaats' van het kind is. De **gewone verblijfplaats** is het adres waar het kind volgens de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is ingeschreven.

Vraag 2: De gewone verblijfplaats van het kind/de kinderen volgens de gemeentelijke basisadministratie is bij:

- ☐ De moeder
- ☐ De vader
- ☐ Anders, namelijk.....

Adresgegevens verblijfplaats + telefoonnummer(s):

Een **omgangsregeling** tussen het kind en 'de andere ouder' kan na onderling overleg van de ouders geregeld worden. In andere gevallen bepaalt de rechter de omgangsregeling. Soms ontzegt de rechter één van de ouders het recht op omgang.

Vraag 3: Is er sprake van een omgangsregeling van de kinderen/het kind met de ouder bij wie ze volgens de GBA niet wonen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Indien ja, die omgangsregeling is:

- ☐ Bepaald door de rechter
- ☐ Onderling afgesproken
- ☐ Anders, namelijk.....

Wilt u als ouders de omgangsregeling beschrijven:

Vraag 4: Heeft de rechter één van de ouders het recht op omgang met het kind/de kinderen ontzegt?

- ☐ Nee
- ☐ Ja, namelijk de moeder
- ☐ Ja, namelijk de vader

Eventuele toelichting:

Vraag 5: Zijn er volgens u in het belang van uw kind/kinderen redenen om vanuit school één van de ouders die informatie te onthouden?

☐ Nee

☐ Ja, namelijk

Vraag 6: Zijn er tussen u beiden afspraken gemaakt over het halen en brengen van uw kind/kinderen van en naar school?

☐ Nee

☐ Ja, namelijk

Voor gesprekken met de leerkracht(en) over de schoolontwikkeling van uw kind worden de met het gezag belaste ouders gezamenlijk uitgenodigd. Bij wijze van uitzondering kunnen er afzonderlijke gesprekken plaatsvinden. Indien u geen gezamenlijke gesprekken wilt, kunt dat hieronder aangeven. Graag tevens reden hiervoor weergeven.

Indien er overige informatie is, waarvan u het van belang acht dat de school daarvan op de hoogte is, kunt u dat hieronder aangeven.

..... (naam ouder)(datum)

verklaart hierbij deze vragenlijst naar waarheid te hebben ingevuld.

..... (naam ouder)(datum)

verklaart hierbij deze vragenlijst naar waarheid te hebben ingevuld.